

KUTSESTANDARD

III tase 16-28052003-06/1
IV tase 16-28052003-06/2

METSANDUSETEHNİK III, IV

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid metsandustehniku III ja IV kvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Metsanduse Kutsenõukogu juurde moodustatud metsamajanduse töörühm koosseisus:

Veiko Belials	Luu Metsanduskool
Aino Mölder	Luu Metsanduskool
Andres Talijärv	Eesti Metsatööstuse Liit
Jüri Koort	Riigimetsa Majandamise Keskuse Halliku Metskond
Andres Müürisepp	Luu Metsanduskool
Aita Sauemägi	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus

Ajavahemikus 5.-15.05.2003. a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 38 metsandusettevõtte (ja koolitaja) esindajat Eesti erinevatest piirkondadest.

Metsandustehniku III ja IV kvalifikatsiooni sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Suurbritannia NVQ-de (National Vocational Qualifications – rahvuslikud kutsekvalifikatsioonid) kutseoskusnõuetega, CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskusnõuete võrdleva analüüsiga ja Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Nõuded metsandustehniku IV kvalifikatsioonile on koostatud uustöötlusena. Metsatööstuse Kutsenõukogu poolt 05. mail 2000. a. otsusega nr. 6 kinnitatud metsandustehnik IV kutsestandard on kehtetu.

Metsandustehniku III ja IV kvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on kinnitatud 28. mail 2003. a. Metsanduse Kutsenõukogu otsusega nr. 12.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määramine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel. Kutsekvalifikatsioonisüsteemis on viis taset, kusjuures I tase on madalaim ja V tase kõrgeim.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutavas olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutavas olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kõik kutsed ei eelda kvalifikatsioonitasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub metsamajandamine metsamajanduse, metsavarumise ja neid teenindavasse tegevusvaldkonda, kood 020. Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub metsandustehnik 3. pearühma “Keskastme spetsialistid ja tehnikud”, kood 3212.

4 KUTSEVALIFIKATSIOON

Eesti keeles:	Metsandustehnik III, IV
Inglise keeles:	Forest technician III, IV
Soome keeles:	Metsäätalousteknikko III, IV
Vene keeles:	Лесотехник III, IV

5 KUTSEKIRJELDUS

Metsandustehnik on metsandusspetsialist, kes juhib metsandusettevõttes, metsandusüksuses või puiduvarumisfirmas tehtavaid töid. Ta kavandab, organiseerib, juhendab ja võtab vastu metsa rajamise, hooldamise, puiduvarumise ja metsahindamise ning -korraldusega seotud töid, võtab arvele ülestöötatud sortimendid ning peab laoseisude arvestust. Metsandustehnik suhtleb klientide ja tööettevõtjatega ning tegeleb transpordikorraldusega. Oma tegevuses juhindub metsandustehnik säästva metsanduse põhimõtetest.

Metsandustehniku kutse eeldab metsandus- ja juhtimisalaseid teadmisi, head suhtlemisoskust, iseseisvust, vastutustunnet.

Metsandustehniku III kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on vähemalt erialane kutsekeskharidus.

Metsandustehnik IV kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on vähemalt erialane kutsekeskharidus, vähemalt 3-aastane töökogemus ning vähemalt 6 nädala pikkune erialane täiendkoolitus sellel perioodil.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

6.1.1 Õigusaktid

- 1) metsaseadus

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

- 2) tööõigus
- 6.1.2 Majandus
 - 1) majanduse alused
 - 2) turunduse alused
 - 3) raamatupidamise alused
- 6.1.3 Töökeskkond ja tööohutus
 - 1) tööohutus ja tervishoid
 - 2) tuleohutus
 - 3) elektriõhutus
 - 4) jäätmekäitlus
 - 5) esmaabi
- 6.1.4 Kutse-eeetika
- 6.1.5 Sotsiaalpsühholoogia alused
- 6.1.6 Keeleoskus (vt lisa A)
 - 1) eesti keel –.kesktase
 - 2) üks võõrkeel - keskase
- 6.1.7 Arvuti kasutamine: moodulid AO1 – AO 5, AO7 (vt lisa B)

6.2 Põhioskused ja -teadmised

- 6.2.1 Metsapuuliigid, nende tundmine ja omadused
- 6.2.2 Metsatüübid
- 6.2.3 Metsa ja keskkonna ning metsa komponentide vahelised seosed
- 6.2.4 Keskkonnakaitse
 - 1) keskkonnajuhtimissüsteem
 - 2) säästev metsade majandamine
 - 3) vääriselupaigad ja bioloogiline mitmekesisus
 - 4) metsasertimise põhimõtted
- 6.2.5 Istutusmaterjali liigid, tootmine ja kvaliteet
- 6.2.6 Metsaseemnemajandus, seemnepuude valik
- 6.2.7 Metsauuendamise viisid
- 6.2.8 Hooldusraiete bioloogilised alused ning mõju metsa edasisele arengule
- 6.2.9 Hooldusraietel väljaraiutavate puude valik
- 6.2.10 Oksavaba puidu kasvatamise võtted ja majanduslikud põhjendused
- 6.2.11 Metsa- ja puidukahjustused ning nende profülaktika
- 6.2.12 Põhilised puidukasutusvaldkonnad
- 6.2.13 Puiduvarumistehnoloogiad
- 6.2.14 Raietöö kavandamine ja tähistused raielangil
- 6.2.15 Ümarmetsamaterjalide kvaliteet, mõõtmine ja tähistamine
- 6.2.16 Tüve optimaalse järkamise põhimõtted
- 6.2.17 Metsahindamine, metsafondi inventeerimine ning metsakorraldus
- 6.2.18 Metsa kõrvalkasutus
- 6.2.20 Töö korraldamine, juhtimine, dokumenteerimine ja pikaajaline planeerimine
 - 1) metsauuendustöödel
 - 2) metsakultuuride hooldamisel
 - 3) noorendike hooldamisel
 - 4) seemnevarumisel
 - 5) puude langetamisel, laasimisel, järkamisel ja koondamisel
 - 6) raietöödel eritingimustes (tormikahjustused, õhuliinide ja teede lähedus, nõlvad, pargi- ja linnapuud)
 - 7) kasvavate puude laasimisel

- 8) metsakaitsetöödel
- 9) kuivendussüsteemide hooldamisel
- 10) lankide eraldamisel ja tähistamisel
- 11) metsakorraldustöödel
- 6.2.19 Materjalivoogude juhtimine
- 6.2.20 Transpordikorraldus
- 6.2.21 Teeninduskultuuri alused
- 6.2.22 Juhtimise alused
- 6.2.23 Asjaajamine
- 6.2.24 Töö- ja turvavahendid ja nende hooldamine (vt lisa C)

6.3 Lisaoskused ja –teadmised

- 6.3.1 Autojuhtimisoskus (B-kategooria autojuhiluba)
- 6.3.2 Taimlamajanduse tundmine
- 6.3.3 RMK protseduurireeglid
- 6.3.4 GIS, MIS andmebaasid
- 6.3.5 Jahipidamine (jahimehetunnistus)

6.4 Isikuomadused ja võimed

- 1) organiseerimisvõime
- 2) ettevõtlikkus
- 3) riskijulgus
- 4) otsustusvõime ja iseseisvus
- 5) vastutusvõime
- 6) koostöövalmidus
- 7) kohanemisvõime
- 8) matemaatiline võimekus

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne kehtivusaja lõppu.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevat nõuet on lähtunud Eesti Vabariigi keeleshaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Keskase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaaroskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaaroskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid

TÖÖRIISTAD JA ABIVAHENDID

- 1) mootorsaed (kettsaag, võsasaag)
- 2) teritusvahendid
- 3) turvariided
- 4) turvasaapad
- 5) kiiver kaitsevõre ja kõrvaklappidega
- 6) tööriistavöö
- 7) mõõdulint
- 8) haaratsid, konksud
- 9) langetuslabidas (pöördekonksuga)
- 10) langetuskiilud
- 11) kombikanister
- 12) märkelindid
- 13) oksasaed
- 14) respiraator
- 15) selgprits
- 16) klupe 4 cm astmega
- 17) täpsusklupe
- 18) elektronklupe
- 19) maamõõdulint
- 20) kõrgusmõõtja
- 21) bussool
- 22) goniomeeter
- 23) lihtrelaskoop
- 24) juurdekasvupuur
- 25) võsakiin
- 26) vikat
- 27) labidas
- 28) maakirves
- 29) templikirves
- 30) istutustoru
- 31) istutuskiil
- 32) esmaabi pakend
- 33) GPS